SVOBODA СВОБОДА

UKRAINIAN DAILY — УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCV. No. 194. JERSEY CITY and NEW YORK, СЕРЕДА, 12-го ЖОВТНЯ 1988 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, WEDNESDAY, OCTOBER 12, 1988 Ч. 194. РІК. XCV.

Святкування тисячоліття у Вашінґтоні

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Біля 20,000 українців з Америки і Канади взяло участь у ювілейних святкуваннях Тисячоліття Хрищення України у Вашінгтоні в днях 7-9-го жовтня ц.р.

У рамках святкувань відбулось три концерти, маніфестація з походом і Молебень біля пам'ятника Тараса Шевченка.

Репортажі про ці святкування будуть поміщені в наступних числах „Свободи".

В КАНАДІ ВИПУСТЯТЬ ПОШТОВУ МАРКУ З НАГОДИ 1000-РІЧЧЯ ХРИСТИЯНСТВА

Джерзі Ситі, Н. Дж. — Як інформують з Комітету Українців Канади, канадський поштовий уряд випустить з нагоди Різдва Христового поштвоу марку, якою буде відзначено 1000-річчя Християнства України.

На марці зображена українська ікона з Києва, виконана відповідно графіком Ерисом Рочом з Монтреалю. На марці виписано „Випуск з нагоди 1000-річчя Хрищення України", а на печатці буде український тризуб.

Проєкт марки, як інформує КУК, відповів усім вимогам канадського уряду і його виконання надається до поширення. Тому поштовий уряд згодився використати її з приводу Різдва і видрукують її в тиражі 40 міл., майже три рази стільки, як інші пам'яткові марки.

Марку можна буде купити вже від 27-го жовтня ц.р. і вона буде у офіційній ціні поштових марок на терені Канади, тобто 37 канадських центів.

„Євшан" випустив дві нові платівки

Монтреаль. — Відоме видавництво українських платівок і касет „Євшан" в Монтреалі випусило дві нові платівки української музики.

Одна із них це „Старовинні козацькі пісні" із XVII та XVIII сторіччя, виконані двома українськими бандуристами, які мають серед громади вже вироблене своє ім'я — Віктор Мішалов і Павло Писаренко. П. Писаренко своїм ліричним тенором виконує давні козацькі пісні, яких досі українська публіка не мала нагоди слухати на платівках, а гра бандуриста В. Мішалова це вже мистецтво для себе. Нову платівку можна також дістати у формі касети.

Друга нова платівка — це третя вже з черги у виконанні музичного ансамблю „Черемшина", на платівці є українські народні пісні, досі ще не дуже відомі. У платівці виступає новий член музичного ансамблю Билл Кіналь, який, як і Марко Беднарчук раніше працював при награнні платівки „Леся". І ця платівка випущена також у формі касети.

Обидві платівки або касети коштують з пересилкою по 10 дол. і замовляти їх можна пишучи на адресу: Yevshan Corporation, Box 125, Station St. Michel, Montreal, Que., H2A 3L9 Canada.

ДОПОВІДЬ В. МАРКУСЯ

Ню Йорк. — В приміщеннях Наукового Товариства ім. Шевченка, 63 Четверта авеню між 9-ою і 10-ою вулицями, в суботу, 15-го жовтня ц.р., о год. 5-ій по полудні відбудеться доповідь з циклю „Україна сьогодні". Доповідь, на тему „Енциклопедія діяспори — метрика нашого поселення", виголосить Василь Маркусь, професор Лойола університету в Чикаго.

НТШ влаштовує ювілейний науковий конґрес

Ню Йорк. — Для відзначення цілого ряду круглих дат в понад сторічній діяльності Наукового Товариства ім. Шевченка — 115 років від заснування літературно-освітнього Товариства ім. Шевченка у Львові, 95 років від його реорганізації на наукове товариство, та 40 років від відновлення НТШ на еміграції в Німеччині та Америці — його найбільша вітка НТШ в ЗСА влаштовує ювілейний науковий конгрес у Ню Йорку в днях 2-4-го грудня ц.р.

Конгрес присвячено загальній темі „Українська наука поза Україною після Другої світової війни. Наукові секції НТШ приготовляють програму у рамках охоплених ними дисциплін і галузей науки. Вже окремі члени зголошують доповіді. Закликається членів НТШ (вийнятково і нечленів) запропонувати тему своєї доповіді на адресу голови Історично-філософічної секції д-ра Василя Маркуся: V. M., Encyclopedia of Ukrainian Diaspora, 2247 West Chicago Ave., Chicago, Ill. 60622; Tel.: (312) 489-1339.

З приводу ювілейного конгресу відбудеться тут статутарна сесія Головної Ради Наукового Товариства ім. Шевченка та чергові Загальні збори Історично-філософічної секції НТШ, як також бенкет. Детальна програма наукового конгресу та інших зустрічей буде оголошена окремо.

В конгресі та обидвох зборах візьмуть участь також делегати й члени з-поза Америки; вони, очевидно, можуть також зголошувати свої доповіді на науковий конгрес.

Л. Палій брала участь в міжнародному читанні поезій

Торонто. — У серпні цього року відбувся тут в репрезентативному мистецькому центрі Гарбор Фронт ряд вечорів, на яких поодинокі канадські поети і письменники читали вийімки із своїх творів.

В першій частині місяця, виступила із своїми перекладами поезій на англійську мову відома українська поетеса, письменниця і мисткиня Лідія Палій. Вона читала свої поезії на вечорі, на якому виступали також ще дві канадські письменниці — Беверлі Доріо і Патриша Кіні.

У чепурно виданій програмці подано короткий життєпис мисткині і поетеси разом з її знімкою та кількакратним підкресленням її українського походження. Там також подано, що Л. Палій саме підготовляє свою першу збірку поезій в англійській мові під назвою „Країна самітних неділь".

Інформації про Л. Палій подають, що її твори в перекладі на англійську мову знаходяться вже у різних канадських антологіях і що вона перекладає на англійську мову не лише свої твори, але також канадських письменників перекладає на свою рідну — українську.

Підкреслено також, що Л. Палій є членом міжнародного ПЕН Клюбу і працює в його комітеті оборони письменників у тюрмах.

Появилася збірка поезій Є. Крименка

Чикаго. — З чикагської „Ставропоігії" появилася цього року збірка поезій „Крізь призму вічности" Євгена Крименка (справжнє прізвище — Євген Іванків). До цієї 84-сторінкової книжки обкладинку приготовив Роман Завадович, мол.; передмову написала Ірина Камінська.

У творчості Є. Крименка проявляється глибока релігійність. Збірка його поезій „Крізь призму вічности" складається з п'яти циклів. Перший цикл п.з. „На грані двох світів" має 12 віршів — і в ньому є співвідношення людини до природи і туга за рідною землею. Другий цикл п.з. „Українське Різдво" і третій у „Світлі Великоднього ранку" — цикли присвячені найбільшим святам і в них відображені спогади з авторового дитинства. У четвертому циклі п.з. „Враження з Італії" віддзеркалений Рим водночас із здобутками покійного Патріярха Йосифа — собору св. Софії, монастиря Студіон і Українського Католицького Університету. Останній цикл його збірки має назву „За єдність Церкви і народу", заголовок якого говорить сам за себе. Крименко закінчує свою збірку двома віршами присвяченими Тисячоліттю: „Велич Тисячоліття" і „Хрищення України", до якого музику опрацював відомий композитор проф. Андрій Гнатишин. Цю композицію в червні цього року виконав хор Тисячоліття у Вінніпезі, Канада, і знову виконає його хор у Чикаго в жовтні.

Ціна цієї книжки — 6 дол. в Америці, в Канаді — 8 дол., в інших країнах рівновартість із американською валютою. Замовлення можна писати на адресу Ewhen Ivankiw, 5487 N Oconto Ave., Chicago, Ill 60656.

НОВИЙ СЕЗОН ЛМК

Ню Йорк. — Літературно-Мистецький Клюб інформує, що відкриття осіннього сезону відбудеться в п'ятницю, 14-го жовтня ц.р. о год. 7-ій вечора в Домі УВФронту, 136 Друга авеню. Доповідь з цієї нагоди виголосить музиколог Василь Сидоренко з Торонто на тему „Забуті сторінки української музики" (від поганських до гетьманських часів).

М. Ґорбачов незадоволений румунським соціялізмом

Москва. — Виступаючи на обіді у Кремлі, совєтський лідер Міхаїл Горбачов осудив порушення демократії в Румунії. Звертаючись до президента Румунії Ніколає Чаушеску, який прибув у вівторок, 4-го жовтня, в Москву з офіційною візитою, совєтський генсек заявив: „Поняття соціялізму формується на підставі оцінки спільного досвіду соціялістичних країн. Успіх кожної з них є нашим спільним ідеологічним досягненням. Однак і недоліки кожної країни, на жаль, також відбиваються на всіх".

У своїй промові-відповіді румунський лідер всяко підкреслював „традиції співробітництва і революційної солідарности", що склалися між Румунією і Совєтським Союзом, не забувши згадати при цьому, що Румунія має право на самостійний вибір свого політичного курсу. „Не треба забувати, — сказав він, — що революційний процес розвивається у кожній країні у неоднакових умовах".

Як уже повідомлялося, у Мадярщині викликало велике незадоволення рішення Чаушеску ліквідувати 7,000 румунських сіл і замінити їх селищами міського типу. Це рішення у першу чергу ущемляє інтереси мадярських етнічних менших у Румунії.

Громадськість світу також неоднаразово критикувала Румунію із-за її спроб зірвати прийняття заключного документу зустрічі у Відні, на якій представники 35 країн обговорюють процес виконання гельсінкського договору. Заперечення румунської делегації викликають переважно моменти, зв'язані з дотриманням прав людини.

Горбачов у своїй промові не став прямо вказувати на непристойну поведінку Румунії в цих справах. Він обмежився тим, що вказав на необхідність для кожної країни поважати права і свободи своїх громадян, а також дотримуватися законів. Совєтський лідер висловив також побажання, щоб Румунія поліпшила якість товарів, які відправляє в Совєтський Союз в обмін на нафту і промислову сировину. Західні коментатори вважають, що під час переговорів зі совєтськими керівниками Чаушеску попросить збільшити експорт совєтської нафти у зв'язку зі серйозними труднощами, які переживає румунська економіка.

В поїздці в Москву румунського президента супроводжує його жінка Єлена Чаушеску, яка займає ряд ключових постів в керівництві країни.

Мадярщина лібералізує свої закони

Будапешт. — Новий закон, який значно лібералізує економічні закони Мадярщини, а за словами міністра сприведливости, навіть „пахне капіталізмом", був одноголосно одобрений мадярським парляментом.

Новий закон увійде в життя з днем 1-го січня 1989 року і відкриває шлях чужинцям стати власниками мадярських підприємств, що є заборонене в інших країнах Східньої Европи. Цей закон дозволятиме також мадярам обмінюватися вкладами у приватні підприємства і затруднювати до 500 мадярських громадян для приватних заробітків. Цей закон уможливлює мадярам створення ринку на взір західнього капіталізму та відродить тип підприємств, які існували в Мадярщині ще перед приходом комуністичної влади.

Міністер справедливости Кальман Кульчар, накреслюючи цей плян сказав, що „потрібний він для того, щоби змодернізувати економіку країни, наявністю став факт, що без капіталістичного ринку наш власний ринок не може достатньо функціонувати".

Спільні торговельні проєкти що мають менше, як 50 відсотків іноземного вкладу, не будуть потребувати офіційного дозволу.

В загальному, новий закон відкидає багато приписів для ведення державних і приватних підприємств, даючи вільну руку підприємствам встановляти їх згідно зі своїми фінансовими сриоможнсотями.

ПЕРЕСУНЕННЯ І ЧИСТКА ЗАХОПИЛИ ТАКОЖ ЧЕХО-СЛОВАЧЧИНУ

Прага, Чехо-Словаччина. — Після пересунень в компартіях і урядах Мадярщини, Совєтського Союзу, Польщі і започаткування змін в Болгарії й навіть Румунії, черга прийшла також на Чехо-Словаччину. У понеділок, 10-го жовтня ц.р. там зрезигнував із свого посту прем'єр-міністер уряду Любомір Строгаль, нібито через різниці у поглядах на деякі справи між ним, членами його кабінету і партійними чинниками. Поінформовані особи кажуть, що прем'єр Строгаль не був задоволений надто повільним процесом лібералььних змін, які, згідно з ухвалою пленуму компартії і рішення уряду, мали наступити ще цього року.

Новий чехо-словацький перший секретар компартії Мільош Єйкс, який перебрав керівництво компартії минулого року, намагається спершу скосолідувати лідерство, зокрема у Політбюро і Центральному Комітеті компартії, іменуючи до цих двох керівних органів своїх людей, тобто тих, які поділяють його думку. Подібні пересунення і зміни були наглядні зокрема в Совєтському Союзі, метою яких нібито мала бути політика гласности і перебудови запропонована, але не здійснювана, генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґорбачовим.

Тепер черга прийшла на прем'єр-міністра Строгаля, бо Єйкс має, на думку аналітиків, свою власну політичну й економічну програму, яку сьогодні чи завтра він буде змушений здійснювати, а для цього він потребує змін, включно до зміни уряду.

Про резигнацію Строгаля і його заступника Пітера Солодки, повідомив Єйкс на дводенній сесії Центрального Комітету компартії. Очевидно, Строгаль зрезигнував також з Політбюра. Він урядував від 1970 року, два роки після інвазії Чехо-Словаччини військами Варшавського Пакту його найменував на це становище Густав Гусак, який тоді був лідером компартії. Тепер він виконує функцію президента, який не вмішується до запляновакних компартією змін, бо він належить до осіб, які активно діяли при ліквідації „празької весни" в 1968 році і осуненні тодішнього лідера Александра Дубчека, співпрацюючи в цьому випадку з відпоручниками комуно-московської імперії.

У зв'язку із запляновавими змінами в Чехо-Словаччині тепер відбуваються численні демонстрації під час яких тисячі громадян цієї республіки домагаються більшої політичної свободи, зменшення принаймні окупаційної армії, більшої власної ініціятиви у закордонній торгівлі й економіці взагалі.

Новий прем'єр-міністер, якого, очевидно, скоро найменує Єйкс і потвердить формально Гусак, матиме повні руки роботи. Одним з найповажніших кандидатів на цей пост є 62-річний Ладіслав Адамец, який повністю підтримує політику свого „боса". Він прихильно ставиться до реформ, але підтримує думку, що всякі реформи треба вводити поступово, без шуму і без емоцій. Емоції, на його думку, використовують неприхильні до комунізму елементи.

В АМЕРИЦІ

ЗГІДНО З РОЗПОРЯДЖЕННЯМ секретаря Департаменту оборони Френка Карлучі, офіційні чинники Пентагону заявили, що на половину зменшать число у просторі розташованої зброї, яке передбачується у першій фазі запланованої антиракетної оборонної системи, але натомість збільшать скільксть оборонної зброї на землі. З огляду на ці та інші технічні зміни в наміченій програмі речники Пентагону заявили в Конгресі, що тепер кошторис запроєктованої оборонної програми виноситиме тільки 69 біл. дол., а не 115 біл. дол. Новий проєкт пропонує розбудову цієї програми крок за кроком, а розташування оборонної зброї в просторі має прийти аж при кінці 1990-их років.

МІЖПРОСТІРНИЙ КОРАБЕЛЬ, що має заступити „Челенджера", який був знищений у трагічному вибуху разом з семичленною залогою у січні 1986 року, закінчується будувати в місцевості Памдейл у Каліфорнії. Будування ракети розпочато в жовтні 1987 року і заплянуовано цей ще безіменний корабель закінчити і доставити крайовому управлінню аеронавтики і долсідження простору в квітні 1991 року. Щойно тоді фльота міжпростірних кораблів буде знову в повній готовості, щоби досягнути наміченої мети 13 до 15 полетів річно. Хоча експерти заливляються дещо скептично на виконання всіх плянів вчасно, то успіх „Дисковері" всім додав віри у можливість здійснення намічених задумів.

У ВЕЛИКІЙ МІРІ ЗАВДЯКИ тому, що минулорічна „Міс Америка" Кей Лейні Рей Рафко написала особисто листа кожному членові Палати Репрезентантів, там одобрено заходи у справі зупинення депортації медсестер, які перебувають і працюють у ЗСА на правах віздових віз, що вже вигасли або вигасають. Вніс цю пропозицію конгресмен Чарлз Шумер, демократ з Бруклину, а в Сенаті має цією справою зайнятися сенатор Едвард Кеннеді, демократ з Массачусетс. У пропонованому законопроєкті вимагається продовження віз цим медсестрам до 31-го грудня 1989 року, бо, як твердить вколишня „Міс Америка", тепер в ЗСА є біля 300,000 запотребувань для медсестер. Вона обізнана з цими справами, бо сама по фаху є медсестрою. Кей Лейні є частинно українського роду.

КОЛИШНІЙ ДЕМОКРАТИЧНИЙ сенатор з Аркенсо Віллям Фулбрайт, який тому 40 років запропонував законопроєкт для заснування вимінної програми, що опісля була названа його іменем, між американськими і закордонними науковцями, був гостем на одному з вашінгтонських прийнять. На цьому прийняті 83-річний В. Фулбрайт, на повідомлення совєтської преси, що Алєксандер Яковлєв став завідуючим відділом закордонної політики в ЦК КПСС, заявив, що це дуже добра вістка, бо „він був степендистом Фулбрайта в Колюмбійському університеті 1958 року". Про перебудову в СССР він сказав: „Це такі захоплюючі часи і події, мені так хотілося б це трохи пожити, щоби побачити як це все закінчиться".

КРАЙОВА КОМІСІЯ бібліотек, через свого екзекутивного директора Сузан Мартін, заявила, що чим раз більше батьків уживають бібліотеки для післяшкільного перебування своїх дітей, а зокрема ці батьки, які працюють. Багато бібліотекарів почуваються, що їх надуживається для няньчення цих дітей, що по якомусь часі починають бути голосними і перешкоджають, іншим відвідувачам бібліотек. Комісія старається знайти розв'язку цієї проблеми, яка значно зросла за останніх два роки, і пошукує за добровольцями для допомоги у бібліотеках в той позашкільний час.

У СВІТІ

У ЗВ'ЯЗКУ ІЗ ЗРОСТАЮЧИМИ неспокоями у Югославії, зокрема організованими виступами націоналістів в Серібії, там зі свого посту зрезигнував перший секретар компартії і цілий склад Політбюра. Після бурхливих багатотисячних демонстрацій, робітничих страйків і протестів під будинками компартії і уряду у столиці провінції Войводіна, провінційні лідери не мали іншого виходу тільки зрезигнувати зі своїх постів і дати можливість центральному урядові в Белграді зайнятись полагодженням конглікту, полагодити який не буде легко, кажуть політичні спостерігачі.

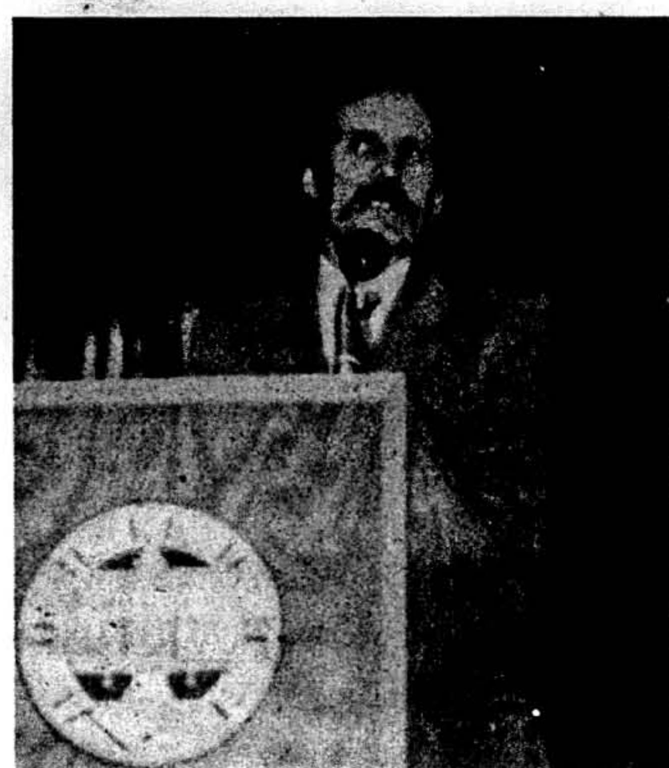
З ЛОНДОНУ ПОВІДОМИЛИ, що прем'єр-міністер Великобританії Марґарет Тачер відвідає Вашінгтон від 15-го до 17-го листопада, тобто вже після президентських виборів, але ще за урядування президента Роналда Реґена. В такий спосіб, кажуть спостерігачі, М. Тачер попрощається з відходячим Президентом ЗСА і познайомиться з новообраним. Президент Р. Реґен запросив Тачер на відвідини ще в червні цього року, як зупинявся в Лондоні у поворотній дорозі з Москви.

АМЕРИКАНСЬКА ГАЗЕТА „Вашінґтон Пост" повідомила, що іракська армія користується зброєю випродукованою в ЗСА, а також ґелікоптерами, при закупі яких вони запевняли американців, що не будуть вживати для воєнних цілей. В 1985 р. Ірак купив в компанії „Белл" 45 двадцятиметрових транспортових ґелікоптерів, заплативши за них понад 200 міл. дол. Тоді Державний депатрамент запевняв обидві палати Конгресу, що Ірак вживатиме ґелікоптери тільки для транспорту. Пізніше стало відомо, що місцеві техніки, випосаживши ґелікоптери тяжкими машиновими крісами, передали їх в користування для війська. Курдські партизани підтвердили це, що з цього типу ґелікоптерів іракці скидали на них легкі бомби і хемічні ґранати.

АРАБСЬКА ГАЗЕТА „АЛЬ-БАЯН", яка появляється в місцевості Абу Дабі, Об'єднані Арабські Емірати, покликаючись на добре поінформовані палестинські чинники в Тунісі повідомила, що Совєтський Союз передав Урядові З'єднаних Стейтів Америки новий плян замирення на Близькому Сході. Плян передбачає створення конфедерації Йорданії і незалежної палестинської держави у заміну за формальне визнання права Ізраїля на самостійне й незалежне існування, згідно з ранішими резолюціями ООН. Газета пише, що совєтський амбасадор, прізвища якого газета не подає, познайомив палестинців з пляном в головній квартирі Палестинської Визвольної Організації в Тунісі.

Петро Рубан у Філядельфії

Філядельфія (Х. Х. С.). — На запрошення філядельфійської Організації Американці в Обороні Людських Прав в Україні (АОЛПУ) загостив до Філядельфії колишній політв'язень совєтських таборів Петро Рубан. Зустріч П. Рубана з українською філядельфійською громадою відбулася в неділю, 11-го вересня в Українському Освітньо-Культурному Центрі. В імени АОЛПУ і філядельфійської громади Петра Рубана привітала голова Організації Уляна Мазуркевич. Вона підкреслила, що останніми роками АОЛПУ вів жваву акцію в його обороні, а на весні ц.р. на свідченнях у конгресі перед поштовою Комісією, перед якою свідчила У. Мазуркевич, частина її свідчень була присвячена Рубанові.

Петро Рубан виступає у Філядельфії.

Під оплески присутніх приступив до мікрофону Петро Рубан. Він подякував в імени своїх товаришів, які залишились в таборах Совєтського Союзу, „психушках" і на так званій „радянській волі", за працю, яку десятки років виконують у вільному світі в обороні національних і людських прав. „Мені приємно було прибути до ЗСА, — сказав Рубан, — бо ніколи не думав, що буду на волі" і почав розповідати, про своє перебування у концтаборах. Він також розповів, що відбувається тепер у Совєтському Союзі, сказав, що навіть дивно чому комуністи пішли на так звану „демократизацію" і що ця справа є дуже складна і властиво ніхто не знає її формули ні на Заході, ані в СССР. „Реабілітують тих, хто був вбитий ними в 30-ті і 40-ві роки, а в той сам час вбивають Стуса, в той сам час нищили нас, — сказав Рубан. — Людина, яка не погоджується з ними, якої хребет викривлений в інший бік, не так якби того хотіла совєтська дійсність — його мучать голодом, холодом, мучать тим, що людина не бачить Божого світу, — продовжував Рубан. — Скрізь, де появляється комунізм, там появляється знищення людини".

Він сказав, що тільки національний, свідомий рух є спроможний зруйнувати тоталітарний режим. „Тільки національні свідомі елементи, а особливо національно-демократичний рух

(Закінчення на стор. 3)

СВОБОДА SVOBODA
Український щоденник — Ukrainian Daily
FOUNDED 1893
Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Postmaster: Send address changes to
Svoboda, 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302
Tel. (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Американський патріотизм

Кілька днів тому сталися дві події, у яких яскраво проявився патріотизм американських людей. В неділю закінчилася XXIV з черги Олімпіяда в столиці Південної Кореї Сеулі. Приготування до цієї Олімпіяди коштували півтори більйона долярів. Острах, що вороги Південної Кореї (Північна Корея, Куба) переведуть якісь терористичні акти, виявилися безпідставними; увесь час Олімпійських Ігрищ панував там настрій сповнений гармонії. Після того, коли голова Міжнародного олімпійського комітету подякував південнокорейському урядові і народові за труд і гостинність та офіційно закрив Олімпіяду, кожна з присутніх дружин відмаршувала із прапором своєї батьківщини. Американська дружина ще трохи зупинилась. Всі її учасники склали широке коло, посередині якого молодий чоловік і молода жінка стояли з високо підведеним американським прапором і всі в урочистому настрої відспівали американський гимн. На обличчях американських учасників Олімпійських Ігрищ можна було завважити не лише радість із-за можливости змагань на Олімпіяді та із здобутих медалів, але й можна було бачити гордість у їхніх очах, що вони є членами оцієї могутньої держави. Адже, як часто американські змагуни заявляли, що „ми є горді бути американцями". Знову пройде чотири роки і знову з'їдуться, цим разом до Барсельони, столиці Еспанії, змагуни з усього світу, поміж ними американці, щоб здобути для своєї країни якнайбільше перемог.

А в наступному дні, в понеділок, 3-го жовтня, ген далеко від Сеулу, в Каліфорнії, вернувся після чотириденної мандрівки по космічному просторі „Дискавері". Ще раз проявилось незрозуміле ляїкам чудо техніки, як то докладно щодо хвилини могутній міжпростірний корабель знижувався на призначеному йому місці на військовому летовищі, поки, як велетенський срібний птах спокійно і лагідно осів на землі, а з нього вийшло п'ять астронавтів з американським прапором. Військова музика грала американський державний гимн і 400,000 присутніх виструнчившися слухали цієї найдорожчої їм мелодії. Віцепрезидент Джордж Буш кожному з п'яти астронавтів стискав руку і вітав та ґратулював, а сотні тисяч осіб оплескували та радісно викрикували.

В обох тих сказаних випадках не було режисури, не було театральщини, а був спонтанний вияв патріотизму. В Америці з її мозаїкою національних груп і віровизнань нема американського національного патріотизму, але є той державницький патріотизм, який дозволив з пустки напротязі двохсот літ створити державу з найвищою збройною силою і найбільшим добробутом. Патріотизм перших піонерів перетривав, зріс і поглибився в ході літ і цей державницький патріотизм, прикметний всім американським людям, зберігає престиж Америки і її провідну ролю у всьому вільному світі. Є у чому навчатись.

Н. Осока

КЕРІВНИКИ УССР НЕ БАЖАЮТЬ ПЕРЕБУДОВИ

Газета „Радянська Україна" з 10-го серпня ц.р. помістила статтю заступника заввідділом Комітету Народної Контролі (КНК) України О. Левандовського, з якої видно, що ніяких змін з огляду на перебудову в Україні не сталося. Безгосподарність, крадіжки, хабарництво, взаємовиручка процвітають і ширяться.

Газета наводить приклади, що в одній з київських крамниць викрадено товарів на 30,000 карбованців, в іншій — на 175,000, там зникло сім мішків кави в зернах, ще десь згорів склад чи псується торговельне обладнання, котре зберігають просто неба.

Закликаючи людей покласти край безвідповідальності, Левандовський висловлює жаль, що пропадають народні гроші. Він, звичайно, правий, бо це справді народне добро. Він лиш забув підкреслити, що воно вже відібране в народу. Чи буде в людей бажання оберігати те, що в них відбирають постійно протягом 70-ти років. Правда полягає у тому, що дехто намагається повернути відібране в дідів, батьків та і в них самих. А що повернути прямим шляхом жодної змоги немає, то почали викрадати. Спочатку це були рідкі випадки. Але по мірі зниження матеріяльного добробуту в країні почали частішати випадки викрадання в держави „народного" добра. Згодом виросла ціла система ділків у цій галузі, до якої входять високі партійні керівники. Таким чином, совєтська влада створила умови для процвітання крадіжок. Кількість їх зростає ще й тому, що совєтські тюрми й концтабори є чорною школою, котра випускає мільйони викінчених бандитів та злодюг.

Що ж робиться для ліквідації безгосподарности в торгівлі? Те ж саме, що робилося в роки застою — видано безліч наказів, плянів заходів, циркулярних листів і т. д. На ділі ж це виглядає так: якщо той, хто вкрав кілька мільйонів, є комуніст і має „руку" десь на горі, то його переводять на іншу посаду, або, в гіршому випадку, звільнять з роботи. Якщо ж це простий смертний, то засудять, зваливши на нього всі провини вищих чиновників. При цьому найвищих старанно оберігають незаплямованими. Так, наприклад, завідуючу крамницею номер 37 Краснолуцького промторгу Курилович у котрої була нестача на 42,000 карбованців, перевели на посаду завідуючої складом цього ж торгу, де вона за три місяці присвоїла товарів ще на 23,000, після чого її звільнили з роботи. Працівники центрального апарату міністерства торгівлі УССР взагалі ніякої відповідальности не несуть. Всі втрати списуються, як результат господарської діяльности торговельних організацій і, таким чином, створюється видимість цілковитого впорядкування. А групи так званої „народної" контролі, як вказує Левандовський, „б'ють" не по конях, а по дишлу". Тобто, якщо справа набирає розголосу, то притягають до відповідальности другорядних осіб, і то з максимальною суворістю, а керівні особи відбуваються легким переляком.

Комітет Народної Контролі УССР всього лише вказав заступникові міністра М. Родю, відповідальному за цю ділянку, на недостатню вимогливість до своїх підлеглих. А начальникові управління Мінторгу України В. Власову оголошено сувору догану. Але що для них догана? Тим більше, що совєтський трудовий закон передбачає: якщо працівник протягом трьох наступних місяців не отримав другої догани (тобто, зауваження), то видається наказ про скасування першої. З цього видно, як старанно совєтський закон оберігає керівних осіб від будь-якої відповідальности і, навпаки, як цей закон спрямований лише проти рядових громадян.

Усе це свідчить, що три роки „перебудови" не принесли українському народові жодних змін. П. Максименко у статті „Хто керує перебудовою?" (Радянська Україна" з 23-го вересня 1988 р.) звертає увагу на існування „механізму гальмування", котрий фактично намагається звести нанівець будь-які спроби перебудови. Працівникам газет „практично зв'язують руки", а за ініціятиву продовжують карати. Для керівництва вигідно, „щоб газета передруковувала інструкції главку замість того, щоб висвітлювати проблеми й суперечності часу".

Та ж сама газета в статті „Невже заборонили критику?", опублікувала розповідь Н. Черниченко про затурбування громадян у зв'язку з чутками, що „дано команду згортати критику".

Численні виступи громадян в газеті „Радянська Україна" свідчать про те, що партійна бюрократія УССР докладає зусиль, щоб не допустити перебудови і, таким чином, затриматись довше на своїх постах.

Куток братської діяльности

Про плян для вшанування родин членів УНСоюзу

Відомо, що здорова родина — це фундамент здорового суспільства. УНСоюз, як братська організація, завжди підтримував родинні вартості. Ріст у членстві в минулих роках, був дуже тісно пов'язаним із ростом родин членів Союзу.

Поміж деякими рекомендаціями поодиноких комітетів під час недавніх нарад Головного Уряду було влаштовувати доповіді або дискусії на родинні теми, які відбувалися б під час відділових чи окружних засідань. Як теж частиною моїх рекомендацій до Головного Уряду, зв'язаних із поширенням братської діяльности, було заохочувати до імпрез родинного характеру. Цим самим хочу запропонувати таке:

Головна Канцелярія зобов'язується вшанувати ті родини, які на 100 відсотків є членами УНСоюзу. Їх вшанується грамотами. І в лютому 1989 року в ювілейному місяці заснування нашої установи, УНСоюз помістить у своїх виданнях листу родин, які є 100 відсотково членами УНСоюзу в даному місяці.

Ми запрошуємо союзові Відділи і Округи співпрацювати з Головною Канцелярією при влаштуванні цих імпрез, як рівно ж прохаємо повідомляти союзового братського координатора про свої пляни скликати сходини в лютому (чи в іншому місяці) наступного року, вшановуючи 100 відсоткові союзові родини у місцевих Відділах чи Округах, — уділюванням вищеподаних грамот Головною Екзекутивою. Чи щедро відсвяткуватимуть ті імпрези, це залежить від поодиноких Відділів або Округ. Головна канцелярія подбає про потрібні грамоти. Дальші інформації будуть слідувати в Братському Кутку. Для кращого зрозуміння родина це чоловік і жінка, подружжя; або один з батьків та його діти, без огляду на це, чи вони спільно живуть чи ні. Коли всі оці члени родини є власниками грамот УНСоюзу і всі їхні вкладки будуть вирівняні до біжучого місяця, то цю родину врахується як стовідсоткову союзову родину.

Чи ваша родина є такою союзовою родиною? Коли ні, то повідоміть свого місцевого відділового секретаря, або Головну Канцелярію, і станьте нею! Тоді вашу родину прилучиться до тих родин, що їх будуть вшановувати у ювілейному місяці УНСоюзу.

Секретарі повинні переглянути список членів, щоб упевнитися саме котрі із їхніх родин заслужили собі на цю пошану.

Андрій Воробець
Координатор братської діяльности УНС.

Ольга Кузьмович

ЧИ „НАРОД МАЄ ПРАВО ЗНАТИ"?

Недавно ми були свідками двох публічних дебат поміж кандидатами на президента і віцепрезидента країни. Тим дебатам приглядалися і прислухувалися мільйони мешканців та ні одна заввага, помилка у вислові чи навіть зміна на обличчі не ввійшла їхньої уваги.

Ба, щобільше, цих кандидатів розглядається справді „під мікроскопом" і як завважив в часі публічної дискусії кандидат на віцепрезидента із республіканського табору Ден Квейл йому здається, що ще ніякого кандидата не перевірювали так точно із кожної ділянки життя, як саме його.

Але чи так справді є, чи це вже лише Квейлові здається, залишиться незмінним фактом, що кожна людина у публічному житті в Америці але також в інших країнах Заходу — це одверта книжка.

У демократичній системі клич „народ має право знати" в тому випадку діє на 100 відсотків і народ справді знає завчасу та вичерпно, хто на який пост кандидує, які він до цього має кваліфікації, що йому закидають і яке приватне життя він провадить. Завдяки цій системі кожний звичайний громадянин може виробити собі свій власний погляд на цю чи іншу постать публічного життя і або її підтримувати, або бути проти неї. Тут, завдяки часом сенсаційній пресі, народ довідується про найбільше приватні та інтимні події з життя кандидатів на публічні пости, але рідко трапляється, щоб ці кандидати посуджували про образу чести чи розпочинали з того приводу судові процеси.

Кожний приймає як самозрозуміле, що коли хтось хоче бути в політичному і публічному проводі, мусить згори бути приготованим на те, що не можна нічого затаїти із свого життя, а навпаки треба „представитись" якнайкраще перед світом і глядіти всім просто у вічі. І всі ми вже до такої системи привикли та не вважаємо того, ані дивним ані смішним.

Інакше, однак, є із українською спільнотою. Чи читали ми колись або чули, щоб український кандидат на провідний пост в нашій громаді, цій громаді, так би мовити, представився? Чи розглядається публічно кваліфікації наших провідників і чи має хтось відвагу щиро та відверто поставити під сумнів чи ця людина надається на пост, на який вона хоче бути вибрана, або на який її „намовлять" друзі чи однодумці? Ні, про такі речі хіба шепочеться поза плечима.

У нас досі панує повне засекречення у цьому напрямі. Частенько громада навіть не знає хто працює у т.зв. Номінаційній комісії, яка має висунути кандидатів до проводу а що тут і говорити про самих кандидатів. Звичайно до зборів даної установи невідомо загально хто кандидує, а не то, які він має до такого посту кваліфікації і чи у нього є провідницький хист. Делегати відтак голосують, як порадить сусіда чи однодумець, який запевнить, що „кандидат — це наша людина" або що він „порядна людина".

Коли йдеться про малі і не надто важливі українські установи навіть крайового маштабу, в цій чи іншій країні нашого поселення, то може можемо ще і далі уживати цієї „старокрайової" системи, без великої шкоди для цілої громади.

Але ось тепер коли постійно пригадують нам, що в листопаді американський народ мусить рішити на кого буде голосувати у президентських виборах — українська вільна спільнота стоїть в цьому самому місяці також перед важливими виборами — нового світового проводу вільних українців. І ми, що будемо підносити руку у голосуванні на цей провід до сьогоднішнього дня не знаємо нічого ані про кандидатів до того проводу, ані про їхні кваліфікації, ані хто вони є. Десь хтось шепче, питаються одні одних, кидають деякими прізвищами — але все це відбувається мимоходом, а ніяк не одверто, щиро, ясно так як це пристало у демократичній системі, яку ми прийняли. Чи довідаємося ми за цих шість тижнів, які ділять нас від V СКВУ про кандидатів до майбутнього проводу, чи цим разом як і попередніми з'їдуться делегати української спільноти з цілого вільного світу, щоб щойно на місці в поспіху і під тиском вибирати провідників найвищої нашої установи не знаючи на ділі, кого вони вибирають?

На нашу думку, СКВУ є надто поважною установою, щоб коштами мільйонів долярів обирати на наступних чотири роки припадкових осіб, або таких, на яких усі групи погодилися в часі переведених нічччю при замкнених дверях розмовах.

Найвищий час, щоб українські кандидати на провідників були відомі цілій громаді завчасу і щоб делегати, які мають мандати від сотень українських щирих патріотів та громадян з чистою совістю могли віддати свій голос на осіб, кваліфікації яких є усім відомі і які найкраще на ці пости надаються.

Ол. Шпилька

Любовна історія

Кожна любов має свою історію. Моя любов має навіть передісторію. Закохався я заочно після розповідей та описів знайомих із нею людей. Саме її ім'я звучала чарівно: Европа! Молодий і недосвідчений, я пробивався до неї різними шляхами та виставляв власне життя на всякі небезпеки. Заради неї я наражався на клеймо зрадника батьківщини та зв'язані з цим гіркі наслідки.

Добившись у її краї, я з'явився на її порозі з придорожною квіткою.

— Іх лібе діх! — мовив я поклавши руку на серце. Вона мовчала. Невже, подумав, вона мене не зрозуміла?... І я повторив своє признання: „Мадмуазель — амур! Мія сеньйоріта!"...

Вона байдуже оглядала мене з ніг до голови. На ногах у мене були тоді модні черевики з дерев'яними підошвами, на голові — буйна чуприна. Вона відвернулася. Я пішов геть. Вірніше, я побіг. А ще правдивіше, я просто почав тікати через тини й поля, бо за такі залицяння каралось репатріяцією під сонцем найдемократичнішої у світі конституції.

Із мене насміхалися люди обізнані: подивись на себе у люстро! Хіба у такого вона залюбиться?! Дивак із квіткою! Їй потрібно було принести хоч би шоколяду, банани, чи бон-кафе!...

Признатися, я мав маленьку уяву про шоколяду, але про загадкові банани і бон-кафе почув уперше. Що ж це за чари і де їх взяти? Коротко кажучи, мені не пощастило в першому коханні, і серце краялося вздовж і впоперек, спостерігаючи свою мрію в обіймах вояків окупаційної армії.

Небавом я помандрував у далекі краї, де знайшов собі іншу любов. Пробігли роки, проте не стерлися із пам'яті давні спалахи серця. Закортіло довідатись: як виглядає тепер моя мрія юних літ? Дружина у мене не із заздрісних: поїдь, провідай.

Европа чекала мене на летовищі Франкфурту. Я впізнав її одразу, дарма що

(Закінчення на стор. 3)

Д-р Іван Сеньків

ОБУРЕННЯ З ПРИВОДУ НИЩЕННЯ УКРАЇНСЬКИХ ТОПОНІМІВ

У 1987 році появилося в Києві монографічне дослідження про Гуцульщину, в якім взяло участь більше ніж 40 дослідників історії та народної культури гуцулів. (Гуцульщина. Історико-етнографічне дослідження. Київ, Наукова думка 1987). Ніхто з авторів численних нарисів монографії не станув в обороні давніх гуцульських топонімів, які після Другої світової війни впали жертвою безглуздого перемейнування. Географічні назви гуцульських міст, сіл, гір і рік — це невід'ємна частина історії Гуцульщини, це неоцінена історична спадщина гуцулів, яку не дуже грамотні совєтські бюрократи поруйнували, переіначили і поперекручували.

Доперва інші українські вчені, які є членами Екологічного Клюбу при редакції журналу „Жовтень" у Львові, скористали з горбачівської гласности, одверто заговорили про екологію української природи і культури та гостро осудили безглузде перемейнування українських топонімів не лише на Гуцульщині, але також по всіх інших землях України.

Ярослав Д. Ісаєвич, керівник відділу Інституту суспільних наук у Львові, сказав на цю тему таке: „Коли ми говоримо про охорону природного середовища, то, звичайно, маємо на увазі і збереження тих форм, які створені людьми, тобто екологію культури". Тут прелегент згадав деякі назви гуцульських міст і сіл, які без всякої логіки і причини позмінювано і поперекручувано. Таке зневажливе ставлення до історії топографічних назв, створених попередніми поколіннями, Я. Ісаєвич назвав варварством. „І мені здається, що той варвар, який з такою легкістю перейменовує, буде також нищити культурні пам'ятники минувшини". З таким обуренням Ісаєвич закінчив свою репліку в обороні українських топонімів.

Михайло Паньків, директор обласного Краєзнавчого Музею у Станиславові (Івано-Франківську), забрав голос в дискусії і сказав: „Такі перейменування, вони болюче б'ють по нашій історії. Є давнє українське поселення Чешибіси. Як його тільки не перейменували у різні часи. Поляки на Єзупіль, а совєти на Жовтень. З втратою давніх імен не можна погоджуватись. Або як сталося із назвою селища міського типу Делятин. Через чиновницьку неграмотність воно стало Ділянин. Княждві Верхнє, а Горішній Іспас Гірське. Чиновника давно нема, а його помилки живуть, як пам'ятники неграмотности" („Жовтень, ч. 4, 1988 с. 68).

Микола Зінчук: „Ерозія топоніміки". Під таким заголовком Зінчук, що живе в селі Довгополе (Довгопілля) на Буковині, опублікував знамениту статтю у журналі „Жовтень" (ч. 8, 1988, с. 63), у якій зобразив цілу трагедію нищення українських топонімів на поневоленій батьківщині. Він пише:

„Географічні назви повністю відповідають особливостям мови народів, на території яких вони виникли, і органічно вписуються у лінгвістичну структуру кожного народу. Як мається справа з топонімікою у нас? Чи змогли ми зберегти й донести до наших днів цю неоціненну історичну спадщину?

Топонімічна структура України сьогодні так поруйнована, що для її реставрації потрібна велика цілеспрямована робота. А що така реставрація необхідна, сьогодні очевидно для кожної неупередженої людини. У період культу особи Сталіна і в перші роки після нього назви багатьох міст у нашій республіці міняли по 2-3 рази, залежно від того, як поверталася доля того чи іншого політичного діяча. Але не про це мова в даній статті, а про назви тисяч сіл і районних центрів по всій Україні. Їх змінював і переінакшував хто хотів, кожен, кому недавно було таке право. Уся ця немудра 'діяльність', треба прямо сказати, лежить на совісті периферійної бюрократії. Багато назв було в різні часи змінено офіційно, бо вони в багатьох випадках дійсно не відповідали духові часу. Але не завжди люди на місцях, від яких залежали ці зміни, були здатні прийняти правильні рішення, бо не мали або належної освіти, або сумління. Розгляньмо деякі приклади:

1. На північ від Житомира, недалеко від містечка Пулин (тепер Червоноармійськ), було село з оригінальною назвою Васлав-Поле. Десь у двадцятих роках переінакшено його назву на чесько-грецьке 'Вацлав-поль'. Пізніше, уже після війни, назвали колишнє Васлав-Поле по-російськи Ясною Поляною. Ясна Поляна, як меморіяльна садиба Лева Толстого єдина і неповторна. Множити Ясні Поляни в інших місцях поза межами Росії — це не тільки руйнування історично складеної топонімічної структури, а й профанація пам'яті великого письменника.

2. Під Чернівцями на Буковині розкинулося велике село Мамаївці. Хтось колись назвав його так на честь відомого фольклорного героя козака Мамая. Але це назва не сподобалася комусь із неграмотних бюрократів, які, як відомо, мають дуже вбогу фантазію. І перейменували Мамаївці на...Новосілку. Назва звучить ніби по-новому, а насправді безглуздя вийшло. Новосілками або Новоселицями на Україні називали нові поселення-слободи, які відрізнялися від давніх сіл. А Мамаївці — одне з найдавніших сіл. То яка ж тут 'Новосілка'? Цікаве, що реакційний румунський режим у довоєнні роки теж перейменував Мамаївці на Мамаєшти. Але й після того, як Мамаївці стали Новосілкою, хтось рішив перекласти цю назву по-російськи, і виставили край дороги таблицю з написом 'Новоселье'. Це вже вершина недоумста, бо слово „новоселье" має зовсім інший зміст.

3. На виїзді зі Львова десятки років красувалися край автостради таблиця з написом „Холодноводковка". Так 'переклали' назву села Холодновідки, до того Зимної Води. Цю помилку виправлено зовсім недавно, очевидно, у зв'язку з боротьбою проти алкоголізму. Чи правомірно перекладати географічні назви з мови на мову? Ніде у світі цього не робиться. Якщо село, наприклад, зветься Довгопілля, то так само воно повинно зватися й по-російськи — 'Довгопилля', а не 'Довгополье'. Переінакшувати наші географічні назви, перекладати їх — означає ігнорувати факт, що ми самобутній народ, і вважати нашу мову провінційною говіркою. Досі йшлося про офіційну зміну назв, але ще більшої шкоди українській топоніміці завдає неофіційна, так би мовити, повзуча ерозія. Робиться це, звичайно, так: спочатку перекручену назву вивішують на автобусах. Наприклад, назву Василівці' перекручують на 'Васильевку'. 'Лопатів' на 'Лопатов' тощо.

4. Згори вниз по Дністру лежала низка сіл, у тому числі Бернава, Комарів, Молодава, Лопатів, Ожів, Волошків. Їх перекрутили відповідно на Берново, Молодово, Лопатово. Ожево, Волошково і Комарово. Перекручують назви повсюдно. Стару гарну назву гуцульського села Яремче над Прутом замінено на дивацьке 'Яремча'. На туристичній карті можна прочитати ще більше покалічених назв гуцульських слів: 'Красноилов', Замагоров, Брусторов, Стебнев. Тут варто доповнити автора М. Зінчука, що це вже друга фальсифікація цих сіл. Першу доконали автори совєтської 'Історії міст і сіл Української РСР" (Івано-Франківська область, Київ 1971), де старі гуцульські назви Красноїля, Змаґура, Брустури, Стебне зфальшовано на 'Красноїль', 'Замагорів', "Брустурів' і 'Стебнів'.

Хто дозволив так безцеремонно поводитися з географічними назвами? — питається М. Зінчук. Не пошанували навіть Криворівню, з якою пов'язане життя великого Франка. На таблиці край дороги значиться 'Криворовня'. А далі через 20 метрів друга таблиця, на якій викарбовано в металі постать Каменяра і напис 'Криворівня'. Пам'ятаю, одного разу коли повз вивіску з написом 'Криворівня' проїжджав автобус, група молодих пасажирів почала недвозначно висловлювати своє обурення на перекручену назву, а літня жінка, що сиділа поруч, сказала: 'Це так насміхаються з нас!'.

5. Руйнування топонімічної системи не тільки ображає нас, а й вносить плутанину в усі сфери нашого життя. Торік, наприклад, вийшла ніби наукова книга 'Гуцульщина'. Це видання 'Наукової думки', тобто АН УРСР. На жаль редактори цього видання доляли ще своєї плутанини у гуцульську топоніміку. Вони зфальшували Монастирське на свій совєтський стиль 'Монастириськ'. Цього не відважилися робити навіть автори 'Історії міст і сіл УРСР'. Вони написали правильно Монастирське. У київській монографії 'Гуцульщина' написано назву села Красноїля два рази — як 'Красноїлів' і як 'Красноїлля' у статті П. Арсенича (с. 16) і у географічному покажчику на сторінці 467. Одне й те ж село подано як два різні села. Але на цім не кінець. В покажчику зроблено ще фатальну помилку, бо поплутано назву 'Красноїлля' з назвою буковинського села Красноїльськ, яке згадується у монографії на сторінці 26-ій. Це село, що належить тепер до Сторожинецького району, називалося Красна (Нижня і Верхня Красна), але його переіменовано на Красноїльськ.

6. Однакова доля спіткала села, розміщені в різних місцях України. У Черняхівському районі Житомирської области є село Головини. А недалеко Львова є село Оборошин, і нарешті у далекій закутині Гуцульщини є село Голошина, що розложилося по правій і лівій стороні Білого Черемошу. Голошина на правому березі ріки підлягає сільраді в Яблуниці, Путилівського району, Чернівецької области. А Голошина на лівому березі підлягає сільраді в Гриневі (тепер Гринява), Верховинського району, Івано-Франківської области. Як бачимо, назви цих сіл різні. Але всесильна рука тупого бюрократа звела їх, так би мовити, до спільного знаменника, і тепер вони звучать так: Головино, Оборошино і Голошино.

(Закінчення на стор. 4)

В АВҐАНІСТАНІ АНТИКОМУНІСИЧНІ повстанці-муджагедіни можуть похвалитися справжніми успіхами в боротьбі проти відступаючих совєтських військових частин і комуністичного війська, яке було створене з допомогою Москви з місцевих афганів, — заявили західні дипломати і кореспонденти з Ісллямабаду в Пакістані. Представник Національного мусулманського фронту Афганістану Азім Насір-Зія заявив кореспондентам у пакістанській столиці, що повстанці зайняли недавно столицю провінції Пактіка, Шаран, віддалену тільки на 46 миль від стоилці Афганістану Кабулю. Цейже представник повідомив, що в руки повстанців перейшло місто Ургун, яке свого часу було перетворене совєтськими військами на сильний опірний пунк.

ПРЕЗИДЕНТ АНҐОЛІ ЕДУАРДО Душ Сантуш, перший раз дав до зрозуміння під час розмови з журналістами, що він мігби евентуально стрінутись з лідером антимарксистських партизанів Савімбі і таким способом започаткувати формальні переговори між очолюваним ним урядом і партизантською групою ЮНІТА. Досі представники ангольського прокомуністичного і промосковського уряду категорично відкидали можливість такої зустрічі, поки партизани Савімбі не складуть зборї і не попросять уряд про помилування. Недавно у столиці Конго, Браззавіллі, відбулась четверта зустріч офіційних представників Анголі, Південно-Африканської Республіки і Куби, метою якої були справи виведення кубинських військових частин з Анголі.

З українського життя у Вікторії

У суботу, 10 вересня ц.р., відбувся в залі Українського Культурного Осередку другий з черги святочний бенкет для збірки фондів на Українські Студії ім. Кардинала Йосифа Сліпого. Участь взяло біля сотки гостей. Стипендійний Фонд Українських Студій — це наша нова організація у Вікторії, Брит. Колюмбія, заснована минулого року. Головна її ціль — сприяти розвиткові українських культурних і релігійних студій та установити фінансову поміч у формі стипендій для студентів цих студій.

Вечір почався благословенням, яке виконав Єпископ української католицької церкви з Ванкуверу Єронім Химій. Після того о. Стефан Войціховський, парох місцевої церкви св. Миколая, привітав усіх присутніх, представив запрошених гостей і дуже вміло проводив цілою програмою вечора.

Марія Ґудвін, голова Фундації Українських Студій, привітала присутніх в імени Фундації й подякувала за підтримку, яку Фундація отримала від українського громадянства не тільки у Вікторії, але й в інших місцевостях Британської Колюмбії.

Аллан МекКіннон, посол Консервативної партії з Вікторії, передав привіт від федерального уряду в Оттаві. Він також розповів про свої особисті зв'язки з визначними українцями, як Лучкович, на Заході Канади, та співпрацю з нашими парляментаристами в Оттаві. Запрошений спікер леґіслятури Брит. Колюмбії Джон Рейнолдс не міг прибути, але післав привітальну телеграму з Австралії, де він перебував службово як представник провінційного уряду.

Головним промовцем був д-р Павло Євчук, лікар, довголітній посол з Альберти у федеральному парляменті в Оттаві, й один з шістьох кандидатів на номінацію від консервативної партії у Вікторії. Д-р Євчук привітав присутніх гарною українською мовою, пізніше перейшов на англійську. У своїй промові він переглянув коротко сучасні проблеми українства в Канаді й наголосив важливість наукових студій з ділянки українознавства.

Після того слідували привіти від представників українських організацій і церков.

У кінцевому слові Владика Химій ще раз підкреслив важливість українських студій для нашої молоді в Канаді й закликав присутніх щедро помагати працю Фундації.

Розривкова частина вечора була коротка: прегарно виконані сольо молоденьких віртуозок сестер Роксоляни й Марти Мармаш. Ґавот Й. С. Баха, — Роксоляна Мармаш, скрипка, і Соната № 48. — Й. Гайдна — Марта Мармаш, фортепіян; виступ „Веселки", українського танцювального ансамблю з Вікторії: молодечі групи під керівництвом інструкторки Венди Веселенчук, чудово виконали три народні пісні під бурхливі оплески публіки, й на закінчення гуртовий спів „Взяв би я бандуру" у виконанні всіх учасників вечора.

Вечір закінчено відспіванням українського національного славня. Хоч Фундація Українських Студій була заснована лише минулого року, але й за цей короткий час існування вона вже здобула признання й повагу нашої громади не тільки у Вікторії, але в інших осередках Бр. Колюмбії. Головним „промотором" Фундації є Марія Ґудвін. Від самого початку вона очолює нечисленну, але досить активну управу Товариства, в склад якої увійшли переважно молоді люди, як Ед Салин, Ольга Річардсон, Маріянна Едвардс, Стела Моріс та динамічний „духовний опікун" Фундації о. Стефан Войціховський. Під його проводом приготовлено солідно опрацьований статут, де поважні завдання Фундації ясно означені, наприклад: розвивати серед нашої молоді зацікавлення до української історичної спадщини; запевнити продовження українського вкладу в культуру Канади в різних ділянках науки, культури, мистецтва й релігії; заохочувати українську молодь до наукової праці та сприяти розвиткові відповідального провідництва серед нашої спільноти; співпрацювати з іншими українськими організаціями, праця яких базується на подібних принципах.

Фундацію зареєстровано як харитативну установу „The Cardinal Josyf Slipyj Ukrainian Studies Scholarship Society" з правом видавати жертводавцям податкові посвідки.

Для зацікавлених подаємо адресу: The Cardinal Josyf Slipyj Ukrainian Studies Scholarship Society, 1112 Caledonia Avenue, Victoria, B. C., V8T 1G1.

Інж. Пилип Гімбаржевський

Любовна...

(Закінчення зі стор. 2)

стільки літ проминуло. По давньому приваблива, вона простерла свої руки і накинулась з п'янкими цілунками. Не на летовищі! Не прилюдно! — стримував я зніяковілий теплотою цієї зустрічі.

Посадивши мене поруч у новенький „Мерцедес", вона повезла мене на оглядини міст і краєвидів. Ми пересіли в човен і поплили вздовж Райну повз обабічні виноградники з чисельними старовинними замками на шпилях гір. Заночували (в окремих готелях!) в аристократичному й купелевому Баден-Бадені. За тим — доз вільні швайцарські Люзанна й Люцерн, альпійський Зермат з його захоплюючим Маттергорном, Сан Моріtц, Зальцбурґ, Відень. Опера, вальси, ласощі! І знову — Венеція, Мюнхен, Париж... Палаци, гондолі, серенади.

Прощаючись на летовищі з Европою, вона слізно шептала: „Іх лібе діх! Мі амур!...

Я співчутливо мовчав. Адже не на романси виряджала мене дружина. — Адіос! Оревуар! Ауф відерзеген! — казав я їй, вручаючи коробочку шоколяди з марципанами.

У Бразилії створюється Товариство бандуристів

Користаючи з присутности маестра Юліяна Китастого, який прибув з Арґентини до Куритиби, Бразилія, 7-го вересня ц.р., наступного дня скликано в приміщенні Українського Релігійно-Культурного Центру „Полтава" засідання любителів українського кобзарства. Відкрив засідання маестро Юліян Китастий, а секретарював д-р Михайло Рубінець. Маестро Ю. Китастий підкреслив велику вагу існування українського кобзарства в цілій українській діяспорі. Як відомо з української преси, вже віддавна була започаткована Іваном Бойком діяльність малої групи бандуристів, а останньо вона вже пожвавилася завдяки великій допомозі зі сторони невтомного Миколи Чорного, за ініціятивою і заходами якого минулого року загостив перший раз до Бразилії відомий наш бандурист Юліян Китастий, який дав короткі курси гри на бандурі.

Але вже прийшла потреба оформитися законно в одному товаристві. Після виміни думок постановлено вибрати підготовчий комітет, який має опрацювати статут Товариства і підготовити скликання установчих загальних зборів. Підготовчий комітет був вибраний в такому складі: голова Маріян Сидорак, заступник Євген Мельник, секретар Сітко, заступник секретаря Режіна Шпак-Рубінець, члени комітету Єлисавета Кривий, Селіна Слобода, Даниїл Козлінський, Лівріньо Прийма і д-р Михайло Рубінець.

Засідання продовжено в суботу, 10-го вересня в приміщенні Хліборобсько-Освітнього Союзу, на яке прибули голова центральної управи ХОС економіст Олександер Равлик, голова фолкльорної групи „Барвінок" Ярослав Волощук і член Іван Ковалюк, а від Товариства прихильників української культури скарбник інж. Михайло Сосяк та маестро Іван Бойко.

Всі висловлювали думки і постановлено доповнити підготовчий комітет такими особами: Володимир Ромеро і Іван Ковалюк, оба від фолкльорної групи „Барвінок", інж. Михайло Сосяк від ТПУК.

Маестро Юліян Китастий подякував присутнім за участь у засіданні і за те, що так однозгідно постановили оформити українське Товариство бандуристів у Бразилії.

Д-р Михайло Рубінець

Петро Рубан...

(Закінчення зі стор. 1)

на Україні, спроможні протиставити свої потенції в реалізації і в здійсненні тих ідей, які близькі і дорогі не тільки населенню України, але й Заходу".

Петро Рубан розповів про працю Української Гельсінкської Групи, про долю, яка зустріла членів тієї групи та про її перехід в нову якісну форму — Українську Гельсінкську Спілку, яка вже видала свої програми і документи.

Наш гість зупинився на ідеї кооперативного руху в Україні. Сказав, що Горбачов був вимушений піти на те, щоб надати можливість народові зорганізуватися у кооперативи, а „ми, українці, повинні це використати якнайкраще, ми повинні допомогти кооператорам України у формуванні і розвитку їх матеріяльних зусиль".

Рубан поінформував присутніх, що буде зізнавати у Конґресі перед Гельсінкською Комісією, а також буде мати зустрічі з конгресменами — економістами, де порушить ідею кооперацій, бо в тій кооперативній ідеї є можливості не тільки економічного, але і національного піднесення народу.

Поділився він також з присутніми приємною вісткою, що останній українець політв'язень з табору суворого режиму, Іван Кандиба звільнений.

Розказав, як на його думку нам треба діяти тут, в Америці, Канаді і в Австралії щодо розширення культурних зв'язків з радянською Україною. Сказав, що це складна справа, бо „не годиться явно відкидати і бойкотувати, але і не годиться кидатися на шию першому, хто приїде".

Під кінець гість сказав, що ми не повинні допустити до того, щоб Чорновіл, Горині та інші, які останньо так голосно заявили про себе на цілий світ, знову опинилися в таборах і „психушках", або були викинуті за кордон. Вони не бажають виїхати з України на Захід, „не тому, що вони вас не люблять, але тому, що вони люблять свою Україну і свою роботу".

На запити, які йому ставили присутні, Петро Рубан давав вичерпні відповіді.

В понеділок, 12-го вересня, наш гість мав зустріч з редакційною колеґією часопису „The Philadelphia Inquirer", відповідав на їхні запити та заявив, що в СССР він чув про їхню престижеву газету. Мав також зустрічі з адвокатами та відвідав українські банки.

У філядельфійській англійській пресі появилися дві статті про Петра Рубана. Одна в „Philadelphia Daily News" пера Френка Докерті, а друга в „The Philadelphia Inquirer" журналіста ЕдвардаВіллямса.

В понеділок, 19-го вересня, на запрошення міжнародної Амнестії Петро Рубан був гостем на концерті. Спонзором концерту була міжнародна Амнестія.

КОРЕСПОНДЕНТИ ІНФОРМУЮТЬ з Москви, що послані до Нагірного Карабаху відділи совєтської міліції і спеціяльні частини КҐБ, не тільки наводять порядок і не допускають до зударів між вірменами й азербайджанцями, але також працюють на тих місцях у фабриках і заводах де страйкують місцеві робітники. Як відомо економіка самостійної області Нагірний Карабах практично спаралізована страйками і тому центральний уряд в Москві і льокальний на місці намагаються не допустити до цілковитого занепаду економіки. В останньому повідомленні ТАСС про події в Н. Карабаху не згадується більше, чи там продовжуються протестні акції. Згадано тільки, що військовики спеціяльних частин доставляють харчі й медикаменти до столиці Н. Карабаху, Степанакерту і охороняють урядові будинки.

Україна і українці в англомовній пресі

Події українського культурного, релігійного і суспільно-громадського життя віддзеркалюють у вільному світі українські часописи і журнали. Члени української громади мають змогу через ту пресу бути поінформованими про важливіші події українського організованого життя: українська преса сповняє велику виховну та пропагандивну ролю і є засвідченням організаційного та культурного розвитку українства в діяспорі. Незважаючи на певні труднощі в умовах чужини, україномовні періодичні видання, завдяки зрозумінню і жертвенності свідомих українських громадян, відповідно сповняють свою почесну, хоч і нелегку роботу.

Але завданням українських працівників преси є не тільки інформативна та виховна праця серед української громади, вони також докладають багато труду і часу для поінформування про українські справи своїх чужомовних співгромадян. Правда, не завжди є легкою справою надрукуватись в англомовній пресі, особливо у більших містах. Часто також приходиться читати в англомовних газетах звіти чужинецьких репортерів, які не дуже добре зорієнтовані в українських проблемах, часто подають неточні, а часом навіть і не згідні з правдою репортажі, і тоді завданням наших журналістів є вчасно виступити з вияснениям або запереченням тих чи інших інформацій.

І тому, коли зустрічаємо в англомоній пресі об'єктивні репортажі чи звіти чужих, а особливо своїх, українських журналістів, радіє душа, що такі інформації побачили світ, що про нас знають, нами цікавляться, нас визнають і з нами числяться.

В недалекому від Торонто Брентфорді живе молода здібна журналістка Марша Скрипух, яка є дружиною українського лікаря д-ра Ореста Скрипуха, сина наших відомих українських суспільно-громадських діячів, а зокрема ревних і щедрих працівників в українській католицькій парохії св. Івана Хрестителя у Брентфорді, Онт. — д-ра Івана і Лідії Скрипухів. У своїй журналістичній праці в англомовній пресі часто пише вона про українські справи, українців і Україну. Її обширна рецензія на книжку Конквеста „Жнива смутку", що була надрукована в англомовному часописі, появилась свого часу в українському перекладі в „Нашій Меті". А недавно в англомовному часописі „Експозітор" появились дві чергові статті Марши Скрипух п. з. „Українці мають причину святкувати цього року", в яких спеціяльну увагу звертає на себе мапа середньої і східньої Европи, на якій виразно визначено географічне положення України.

Коротко, але змістовно описала наша журналістка передхристиянські часи України, як теж могутність української держави за часів рівноапостольного князя Володимира Великого, могутнього володаря і хрестителя Київської Руси-України. (Нехай чужинці знають, що українці славні не тільки гопаками і пирогами, не тільки своєю неспівняною гостинністю, але її також славним історичним минулим і тисячолітньою культурною спадщиною).

А в кінці статті подає вона дату 25 вересня день святкування 1000-ліття Хрищення України брентфордською українською громадою.

Змальовано в одній із тих двох статтей життя українських імігрантів в південному Онтаріо від 1902 року, коли перші поселенці лемки припадково зупинились на родючій землі цих околиць. Описує М. Скрипух причини трьох хвиль іміграції до Канади, підкреслюючи переслідування української інтелігенції останньої іміграції комуністичним московським урядом, зупиняючись на релігійному питанні в Україні, зокрема вияснюючи подиву гідну живучість і розвиток українських національних Церков.

Ця остання стаття Марші Скрипух п. з. „Сильне пов'язання брентфордських українців датується 1902 р." доповнена двома світлинами: „Перше Св. Причастя в церкві св. Івана Хрестителя в Брентфорді в 1928 р." і „Вірні на тлі церкви в 1931 році".

Вище згадані статті появились напередодні відкриття в Брентфорді традиційного щорічного „Українського Села", яке є дуже популярним і знаним серед чужинців. В тому самому часі Марша виголосила доповідь на тему „Тисячоліття Українського Християнства" в українському музеї для англомовної публіки.

За свою важну інформативну роботу про Україну і українців в англомовній пресі Марша Скрипух заслуговує на щире признання і велику подяку української громади.

Н. П.

ПОДАТКОВИЙ УРЯД знову стоїть перед проблемою, що її тяжко розв'язати вже впродовж кількох останніх років. Й тому потрібно бистрих і молодих адвокатів, і тут заковика, бо не може Податковий уряд їм дати такої платні, що вони можуть заробити у приватному секторі. Найвищу ставку, яку дозволено Податковому урядові запропонувати новим випускникам це 27.716 дол.

У СОРОКОВИЙ ДЕНЬ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Найдорожчої
ДРУЖИНИ, МАМИ, ДОНЬКИ І СЕСТРИ

бл. п.

ДАРІЇ МЕНЦІНСЬКОЇ
з КНИШІВ

відправляться

СЛУЖБИ БОЖІ

в п'ятницю, 14-го жовтня 1988 р.
в церкві св. Юра в Ню Йорку, о год. 9-ій ранку;
в церкві св. Івана Хрестителя в Нюарку, Н. Дж., о год. 7:45 ранку;
в церкві Пресвятої Тройці на Статен Айленд, о год. 7-ій ранку.

Просимо про молитви

РОДИНА

У ЧЕТВЕРТУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
мого Найдорожчого МУЖА

бл. п. інж.

СТЕФАНА ЮРІЯ ПРОЦЮКА

буде відправлена

ЗАУПОКІЙНА СЛУЖБА БОЖА І ПАНАХИДА

в церкві св. Юра, Іст 7-ма вул. у Ню Йорку
в суботу, дня 15-го жовтня 1988 року о год. 7-ій веч.

Про молитву за спокій душі просить

ОЛЕНА ПРОЦЮК — дружина

В ДЕСЯТУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

сл. п. маґістра прав

ЮРІЯ ВОНТОРСЬКОГО

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА з ПАНАХИДОЮ

у неділю, 16-го жовтня 1988 р. о год. 11:30 вранці
в церкві св. Миколая на 24-ій і Поплар у Філядельфії, Па.

БОГДАНА — дружина
ОРЕСТ і ДАНА — син з дружиною
АНДРІЙ і ХРИСТИНА — внуки
ОЛЕКСАНДЕР — брат з Родиною

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ТОРОНТО, Онт., Канада
повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в неділю, 6-го листопада 1988 р., год. 2:30 по пол. в залі будинку СКВУ
2118 A. Bloor Street, Toronto, Ont., Canada

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делегати 31-ої Конвенції наступних Відділів:

49, 401, 402, 407, 408, 415, 418, 426, 432, 439, 440, 441, 442, 446, 456, 460, 464, 466, 470, 480

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Зборів
3. Перегляд організаційної праці Округи у 1988 році
4. Доповідь головного секретаря УНС ВОЛОДИМИРА СОХАНА
5. Обговорення загальних союзових справ
6. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
7. Внески, запити
8. Закриття нарад

У нарадах візьмуть участь:

Володимир Сохан, головний секретар УНС
мґр Іван Геврик, головний директор для Канади
Леонід Філь, головний контролер УНС
ред. Василь Дідюк, головний радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:
о. д-р Мирон Стасів, голова — Іван Шлапак, секретар

Окружний Комітет Відділів УНСоюзу ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, Па.
повідомляє, що

ОРГАНІЗАЦІЙНІ НАРАДИ ОКРУГИ

— відбудуться —

в неділю, 16-го жовтня 1988 р., о год. 2-ій по пол. в залі Дому Округи у Філядельфії, Па.
5004 North Old York Rd.

В нарадах зобов'язані взяти участь члени Управи Окружного Комітету, відділові урядовці та делегати 31-ої Конвенції наступних Відділів:

10, 32, 45, 62, 83, 95, 105, 116, 128, 153, 154, 156, 162, 163, 173, 216, 231, 237, 239, 245, 247, 248, 261, 268, 269, 321, 324, 331, 339, 347, 352, 362, 375, 378, 383, 397, 422, 424, 430, 479

Гостей, членів Українського Народного Союзу радо вітаємо.

НА ПОРЯДКУ НАРАД:

1. Відкриття
2. Відчитання і прийняття протоколу з попередніх Зборів
3. Перегляд організаційної праці Округи у 1988 році
4. Доповідь головного секретаря УНСоюзу ВОЛОДИМИРА СОХАНА
5. Обговорення загальних союзових справ
6. Схвалення пляну організаційної праці на останні місяці біжучого року
7. Внески, запити
8. Закриття нарад

У нарадах візьмуть участь:

Володимир Сохан, головний секретар УНС
Степан Гавриш, головний контролер УНС
Василь Пастушок, головний радний УНС

За УПРАВУ ОКРУГИ:
Степан Гавриш, голова
Петро Тарнавський, касир — Дмитро Федорійчук, секр.

Мистецька виставка Ірини Банах-Твердохліб у Клівленді

Заходами 33-го Відділу СУА ім. Лесі Українки 9, 10 і 11-го вересня у власній домівці відбулася мистецька виставка Ірини Банах-Твердохліб.

Мисткиня закінчила мистецькі студії в Інституті прикладного та декоративного мистецтва у Львові і стала членом Спілки образотворчих мистців.

У Німеччині брала участь у виставках, організованих Спілкою образотворчих мистців на чужині, ілюструвала дитячі казки і оформлювала видання книжок.

В Америці, поселившись у Рочестері, продовжувала мистецькі студії в Рочестерському технологічному інституті, беручи фігуральний рисунок, малювання портретів, шовкодруки, кераміку й технологію кольорової фотографії.

Ірина є учасницею Світової виставки українських мистців у Торонто, а також „Книги творчости українських мистців поза Батьківщиною". Її праці друкуються в „Нотатках з Мистецтва". Цього року вийшла з друку її монографія п. н. „Творчість Ірини Банах-Твердохліб".

Відкриття виставки відбулося 9-го вересня о год. 7-ій вечером. Голова Відділу Іванна Шкарупа привітала гостей та представила мисткиню, яка є сестрою членки того ж Відділу С. Демчук, знаної малярки на терені Клівленду.

Про життя і творчість Ірини Твердохліб сказала референтка мистецтва Люба Боднар. Про історію вибійки прочитала сама мисткиня. Вона радо відповідала на запитання зацікавлених. Її творчість різноманітна. Були виставлені олії, темпера-монотипи, емаль, лінорити-графіка й вибійка.

До набуття були її монографія і карточки з графікою. У суботу в ранніх і вечірніх годинах п. Ірина задемонструвала техніку вибійки. Присутні захоплювалися вибійкою і вже поробили пляни як прикрашувати дитячі суконочки, серветки, рушники. Мисткиня для улегшення і заохочення подарувала їм дві готові з узорами плитки вибійок.

У неділю запрошено мисткиню на ширші сходини, де при солодкім і каві приязно гуторено. На прощання голова Відділу подякувала Ірині Банах-Твердохліб за приїзд і збагачення своєю виставкою нашої програми та побажала їй дальших успіхів у її творчій праці. Слід додати, що про п. Ірину пишуть не тільки в українській пресі, але і у американській.

Іванна Шкарупа

Робочі сесії редакційної колеґії Збірника „Рогатинська Земля"

Дуже гаряче, щойно проминуле літо не було перешкодою для праці членів редколеґії Збірника „Рогатинська Земля". У часі найбільш спекотливих днів присвячено повних три тижні для спеціяльних робочих сесій. Хронологічно сесії відбулися 26-30-го червня, 2-8-го липня, 22-27-го серпня ц.р.

У першій сесії взяли участь д-р Олег Кудрик, Степан Скробач і Марія Голод. Ця сесія відбулася в домі д-ра Кудрика в Блумінґтоні, Інд.

Друга сесія, тим разом в Чикаго в домі С. Скробача, відбулася з участю С. Скробача і М. Голод; третя сесія, знову в Блумінґтоні (в д-ра Кудрика) з участю ред. Уляни Любович і д-ра Кудрика. Всі три робочі сесії були дуже інтенсивні, корисні для нашого проєкту, дали нам змогу застановитися над багатьома справами та опрацювати велику кількість матеріялів. Для яснішого образу подаємо групи опрацьованих ділянок: читання і роблення коректи щойно набраних статтей; редакція та підготова до друку надісланого матеріялу; перегляд вже готових (т. зв. зломаних) статтей з остаточною коректою; перегляд проєктів на мапи, устійнення картографічних даних та назв місцевостей (вживаємо давні назви!) для кінцевого виготовлення мап; перегрупування готових матеріялів з уваги на замовлені, а ще дотепер не одержані статті; підготова до індексування; вибір і спосіб використання фотографій з пристосуванням їх до вже готових і намічених розділів книжки. Отже, тільки переглянувши список пророблемого, можна бачити, що праця редколеґії кипіла разом із високою температурою літа! У висліді цих літніх робочих сесій є вже три четверті зовсім готового матеріялу до Збірника.

На осінь плянується ще одна, вже повна сесія цілої редколеґії в Ню Йорку. На цій сесії будуть опрацьовані дальші замовлені статті, що їх сподіємося одержати від спеціялістів чи авторів, та ще інші, конечні для цілости книжки речі, як списки, показники і т.п. Рівно ж сподіємося оглянути проєкти обкладинки, заставок, репродукцій та вирішити їхнє місце в книжці. У тому самому часі відбудеться теж засідання центрального комітету нашого земляцтва.

Маємо надію, що перший том нашого Збірника буде при кінці цього року зданий до друку. Для цього, одначе, треба нам ще докласти багато старань і праці, але й потрібна теж підтримка і жертвенність наших земляків. Присилайте ваші спомини, бо ще бракує нам деяких місцевостей. Їх помістимо вже в другому томі нашого Збірника, до якого вже збираємо і опрацьовуємо матеріяли. Теж є добра нагода стати фундаторами, щоб згадати ваших рідних чи близьких осіб.

М. Г.

УКРАЇНСЬКА МОВА В РОДИНІ, В УКРАЇНСЬКИХ ЦЕРКВАХ, В УКРАЇНСЬКИХ УСТАНОВАХ, В УКРАЇНСЬКИХ ПУБЛІКАЦІЯХ, — У ЧАС ПРИМУСОВОГО РОСІЙЩЕННЯ УКРАЇНИ НА НАС СПАДАЄ ОБОВ'ЯЗОК ЗБЕРЕЖЕННЯ ВЕЛИКОГО СКАРБУ НАРОДУ!

Друга Українська Олімпіяда і філателія

Майже у всій українській пресі на терені ЗСА і Канади були подані звідомлення про Другу Українську Олімпіяду, що відбулася у Філядельфії 28-30-го травня цього року.

Така надзвичайна подія, без сумніву, мусіла притягнути увагу нашої преси. Про духовну вартість, яку відіграла ця велика і успішна імпреза, присвячена нашій молоді, писалося багато. Вона принесла і принесе велику користь у нашому культурному житті, а передовсім майбутнім поколінням, які продовжуватимуть і плекатимуть цю традицію тут, у ЗСА, а також і на вільній українській землі.

З цієї нагоди клюб українських філателістів, нумізматів і медалістів у Філядельфії, щоб зберегти та утвердити пам'ять про це свято, видав серію значків і спеціяльну конверту, по-мистецькому оформлених паном Шотурмою.

У звітах з Олімпіяди мало було згадано про це, а ще менше уваги чомусь було присвячено нашою публікою під час самих святкувань.

Видання такої гарної серії значків і конверти має вартість не лише для загалу, бо такого роду пропаганда є міжнародною і сягає у глибокі кола населення, почавши від шкільної молоді до сеньорів, переходить кордони і стає історичною вартістю.

У Совєтському Союзі заборонено збирати значки, видані українською еміґрацією, як, приміром, „Таборова пошта" і подібні видання з нагоди наших національних святкувань.

Українська олімпійська марка (значок) вже знайшла міжнародне визнання. Це визнання повинно теж проникнути у ширші кола українського суспільства, а особливо нашої молоді, бо воно учить, плекає естетику, любов до послідовности і порядку, а для збирача ще в додатку і задоволення. Філателія допоможе не одному відійти від буденних принад вулиці чи злого товариства. Плекаймо таку вартісну розвагу і зацікавмо нашу молодь філателістикою.

Клюб українських філателістів, нумізматів і медалістів, спільно з Українським Освітньо-Культурним Центром у Філядельфії приготовляють на 19 і 20-го листопада ц.р. виставу в УОКЦентрі з нагод 70-ліття проголошення незалежної української держави, де будуть показані державні поштові марки, медалі та гроші цього і пізніших видань. Цікаво буде тепер побачити дипльоматичні коверти, мабуть одинокі на цьому континенті, документи, які причиняться до зміцнення нашого державницького думання.

Тому товариство заохочує українське суспільство зацікавитися цією виставою, а особливо запрошує молодь до участи.

Родичі повинні присвятити кілька хвилин і розповісти своїм дітям про ці такі великі роковини нашого державного відродження, бо більш таких нагод хто знає чи ми ще матимемо.

Зацікавлення олімпійськими значками та ковертами просимо писати на адресу: Ukrainian Philatelic Svc., 706 Lynwood Drive, Langhorne, Pa. 19047.

Д-р Євген Новосад

Обурення...

(Закінчення зі стор. 2)

Кому потрібна така дурноверха уніфікація? І чи не забагато тут 'но'?

Для топоніміки всіх країн і народів характерна розмаїтість. А бюрократ тяжіє до одноманітности й шабльону. Звідси й намагання його ліквідувати різноманітність і нівелювати варіянтність у назвах. У багатьох випадках чиновники намагаються 'поліпшити' назви на свій стиль і подобу. Вони видумують у своїх бюрах назвикаліки, які потім перекочовують в офіційні довідники і на географічні карти.

7. У Хотинському районі Чернівецької области є чимало сіл, які мають родові назви від своїх давніх засновників: Данківці, Клішківці, Малинці, Недобоївці, Бошківці. Колись їх заснували люди з давніми слов'янськими іменами: Данко, Клішко, Недобой, Мал, Бошко — давнослов'янське ім'я, яке в хорватів побутує і тепер. Але комусь із наших чиновників захотілося назву Бошківці 'підправити' на свій дурний лад. І стали писати 'Бочківці', виводячи походження цієї назви від слова 'бочка', і так воно фіґурує в 'Історії міст і сіл УРСР. Чернівецька область' (Київ 1969, стор. 661).

8. Жертвою хворобливої манії бюрократів зміняти і перекручувати постійно назви міст і сіл впали майже всі гуцульські села вздовж обох Черемошів: Білоберезку переінакшено на 'Білоберізку', Дземброю на 'Берестечко', Гриневу на 'Гринява', Довгополе на 'Довгопілля', Зелений на 'Зелена', Шикмани на 'Пробійнівку', Устєріки на 'Устеріки', Яблоницю на 'Яблуницю', Ферескулю на 'Черемошну', Жаб'є на 'Верховину' тощо".

Микола Зінчук пише, що нові географічні назви не повинні суперечити характерові мови народу, на території якої вони виникають. Для давніх українських назв характерна з одного боку, велика різнобарвність, а з другого — легкість вимови. Київ, Полтава, Черкаси, Тернопіль, Броди — кожна назва оригінальна і неповторна. Назви короткі і легкі до вимови. Для порівняння перелічимо деякі нові назви міст: Дніпропетровськ, Дніпродзержинск, Нижньодніпровськ, Сєвєродонецьк, Червоноармійськ, Червонопартизанськ, Івано-Франківськ. Ці дивовижні назви задовгі і заважкі для вимови. Всі вони створені штучно на одне копито. Ясне, що народ цими назвами не послуговується. Замість 'Дніпропетровськ' жителі цього міста кажуть просто 'Дніпро'. 'Я народився у Дніпрі, їду вчитися у Дніпро'. Те саме сталося і з назвою 'Івано-Франківськ'. Хто став би заперечувати проти увічнення пам'яті Івана Франка? Ніхто. Але можна було дати якусь коротшу й зручнішу для вимови назву. Наприклад, назвати просто 'Франко' чи 'Франкове'. Коротко і ясно. А так саме населення змушене було вносити у назву корективи. І скоротили. Ніхто не каже 'Івано-Франківськ' а тільки 'Франківськ'.

З усіх новозаснованих міст тільки одне має справді гарну назву і легку для вимови — Славутич. Спасибі тому, хто придумав її. Але при цьому треба сказати, що було б куди краще, якби питання про назви населених пунктів вирішували не службовці, а громадськість всього народу, дорогою проголошення конкурсу на кращу назву якогось міста".

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ЮЛІЯ НІМА, член УНС Відд. 1923 Т-ва „Запорозька Січ" в Геркімер, Н.Й., померла 22-го серпня 1988 року на 93-му році життя. Нар. 1895 року в селі Острів, пов. Камінка Струмилова на Україні. Членом УНС стала 1925 р. Залишила у смутку дочку Агафію Валасек з мужем Іваном, п'ятеро внуків, семеро правнуків і двоє праправнуків, одну племінницю та дальшу родину на Україні. Похорон відбувся 25-го серпня 1988 року на цвинтарі Укр. Прав. Церкви Св. Марії в Геркімер, Н. Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Яр. Сенишин, секр.

МАРІЯ ПЕЛЕЩУК, член УНС Відд. 59-го Т-ва „Українська Січ" в Бриджпорті, Конн., померла 30-го липня 1988 року на 56-му році життя. Нар. 1932 року в Переволоці, Україна. Членом УНС стала 1975 року. Залишила у смутку мужа Василя, сина Стефана з дружиною, дочку Ліду Нолан з мужем, одного внука, ближчу і дальшу родину на Україні. Похорон відбувся 2-го серпня 1988 року на цвинтарі Св. Івана в Стратфорді, Конн.

Вічна Їй Пам'ять!

Тарас Слівінський, секр.

ЯРОСЛАВ ЛАВРІВ, член УНС Відд. 379-го ім. Св. Юрія в Чикаго, Ілл., помер 31-го липня 1988 року на 40-му році життя. Нар. 10-го квітня 1948 року в Німеччині. Членом УНС став 1970 року. Залишив у смутку батька Василя, маму Параскевію, брата Богдана, племінників і дальшу родину. Похорон відбувся 5-го серпня 1988 року на цвинтарі Св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Семків, секр.

ІВАН ГРИНЧАК, член УНС Відд. 127-го ім. св. Миколая в Баффало, Н.Й., помер 10-го серпня 1988 року на 49-му році життя. Нар. 26-го лютого 1940 року в Україні. Членом УНС став 1957 року. Залишив у смутку дружину Ярославу, синів Євгена і Леона з дружиною Емілією, внуків, тітки і кузинів. Похорон відбувся 13-го серпня 1988 року на цвинтарі Св. Матея у Вест Сенека, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Мері Гаравус, секр.

КАТЕРИНА ДУБЕЙ, член УНС Відд. 372-го ім. Івана Франка в Плейнфілді, Н.Дж., померла 25-го липня 1988 року на 89-му році життя. Нар. 18-го березня 1899 року в селі Стара Сіль, повіт Старий Самбір, Україна. Членом УНС стала 1940 року. Залишила у смутку дочок: Катерину Сатті, зятя Реймонда, Бетті Шніцер і зятя Реймонда та Елейн Фікст, 9 внуків, 3-ох правнуків; дві сестри на Україні з родинами і в Америці дальшу родину. Похорон відбувся 28-го липня 1988 року на цвинтарі Гиллсайд в Плейнфілді, Н.Дж.

Вічна Їй Пам'ять!

С. Лонишин, секр.

ЮЛІЯ СТОРОЖИНСЬКА, член УНС Відд. 192-го Т-ва „Запорозька Січ" в Геркімер, Н.Й., померла 24-го серпня 1988 року на 98-му році життя. Нар. 1890 року в місті Бучач, Україна. Членом УНС стала 1926 року. Залишила у смутку три дочки і сина, внуків і правнуків та ближчу і дальшу родину тут і на Україні. Похорон відбувся 30-го серпня 1988 року на цвинтарі Кальварія в Геркімер, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!

Яр. Сенишин, секр.

СТЕПАН СТЕПАНИК, член УНС Відд. 293-го ім. Св. Миколая в Брукліні, Н.Й., помер 2-го травня 1988 року на 70-му році життя. Членом УНС став 1950 року. Похорон відбувся на українському католицькому цвинтарі Св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Роман Форостина, секр.

Д-р МИХАЙЛО ГОЛОВАТИЙ, член УНС Відд. 131-го ім. Митр. А. Шептицького в Чикаго, Ілл., помер на 79-му році життя. Нар. 18-го листопада 1908 року в Україні. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Ольгу з мамою, доні Анну та Ліду із своїми мужами та дітьми та дальшу і ближчу родину в Україні та діяспорі. Похорон відбувся 22-го липня 1988 року на цвинтарі св. Миколая в Чикаго, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа Відділу

ОСИП КОСАРЕВИЧ, член УНС Відд. 471-го ім. ген. Т. Чупринки в Монтреалі, помер 30-го липня 1988 року на 90-му році життя. Нар. 1898 року в Україні. Членом УНС став 1958 року. Залишив у смутку дружину Марію, дочку Віру Дубас, зятя Павла, внуків Ореста Богдану і Ярослава, правнуків: Юрка, Таню і Павлуся та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 2-го липня 1988 року на цвинтарі Кот де Неж (українська секція) в Монтреалі, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!

Управа

Інж. Йосип САДНИЦЬКИЙ, член УНС, Відд. 204-го в Ню Йорку, помер 13-го серпня 1988 року на 76-му році життя. Нар. 25-го грудня 1912 року в селі Жужель, повіт Сокаль, Україна. Членом УНС став 1941 року. Залишив у смутку дружину Павлину, синів д-ра Миколу з дружиною Даяною, Осипа з дружиною Любою та донею Богданою; доньок Марусю Дурбак з мужем Іваном і дітьми Александрою, Катрусею і Іванчиком і Надю Трантор з мужем Дейвидом. Похорон відбувся 16-го серпня 1988 Йорку на цвинтарі Св. Духа в Гемптонбургу, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Мирон Залінський, секр.